

Vzdělávání žáků z Ukrajiny ve školním roce 2021-22 celkem 11 žáků

V průběhu 2. pololetí postupně přišli do třídy 6.C čtyři ukrajinští žáci. Dva chlapci a dvě dívky. Do třídního kolektivu se začleňovali postupně. Nejdříve se jen rozhlíželi a zvykali si na novou situaci, později se začali aktivně účastnit výuky. Pracovali s učebnicí, mobilním telefonem, tablety a dvojjazyčnými pracovními listy. Jejich práce probíhala většinou ve dvojicích. S postupem času se naučili víc českých slovíček a vzájemná komunikace byla jednodušší.

Ve výuce se osvědčila komunikace pomocí obrázků a spolupráce UK studentů mezi sebou. Při seznámení s novou látkou, napsat velkými písmeny shrnutí na tabuli a společně přeložit.

V matematice spolupracovali ve dvojicích s šikovnými žáky ze třídy (ti jim pomáhali s vysvětlením matematických postupů).

V předmětech výchovného charakteru se postupně zapojili i do skupinové práce nejen s UK studenty.

Chlapec, který se do kolektivu zapojil nejdříve, reprezentoval školu na sportovním klání škol v basketbale.

Irena Novotná, třídní učitelka 6.C

V průběhu května 2022 přišel do třídy 5.B jeden ukrajinský žák. I přes jazykovou bariéru se zadaptoval velmi rychle. Se spolužáky brzy objevili společné zájmy, díky kterým se vazby upevňovaly. Ti se mu snažili pomoci ve všech směrech – orientace v rozvrhu hodin, provádění po škole aj. Absolvoval s námi také třídní výlety. Komunikace nebyla problémem, výhodou byla dobrá znalost anglického jazyka.

Po prvotní adaptaci se začal aktivně zapojovat také do výuky. Pracoval především s dvojjazyčnými pracovními listy, tabletem či mobilním telefonem. Žáka velmi motivovala pochvala od spolužáka, když se mu něco podařilo.

Ve výuce se osvědčila spolupráce se spolužáky či práce s obrázky k osvojení slovní zásoby k probíranému tématu (SaP).

Barbora Hajdová, třídní učitelka 5.B

V průběhu 2. pololetí nastoupila do 8.A postupně tři ukrajinská děvčata.

Od začátku byl ale problém s jejich začleňováním. Zvláště u jedné žákyně se nakonec ukázalo, že ani přes veškerou snahu se to nedaří. Do školy takřka nechodila a nakonec po dvou měsících byla ze školy odhlášena. Nebylo možné ji navrhnout žádné hodnocení .

Další dvě žákyně se v průběhu několika týdnů rozkoukala a adaptovala na nové prostředí. Bohužel se neprojevil zájem tmelit se s novými spolužáky, což byla škoda, protože žáci 8.A jsou velmi vstřícní a ochotní. Ze začátku se snažili je vtáhnout do kolektivu, ale marně. Neustále se věnovali buď sobě navzájem, nebo byla na mobilech. Jedna žákyně byla starší o rok, což také bylo poznat vzhledem k jejím zájmům (starší žáci, navazování kontaktu se staršími kluky).

Úspěchem byla jejich účast na školním výletě. Očekávalo se , že konečně s žáky navážou kontakt, k čemuž nedošlo ze strany jejich nezájmu.

V jednotlivých hodinách postupně plnila zadané úkoly, které jim byly zadávány (pracovní listy, vyhledávání informací, překlady textů atd)

Jelikož se žáky nekomunikovali, pracovali s pomocí tabletů, mobilů (překladače), navzájem si pomáhali.

Nevýhodou byla velice slabá znalost anglického jazyka, na druhé straně komunikovali plynně rusky, takže byl hodně využíván tento jazyk (třídní učitelka – aprobace ruský jazyk).

Jedna holka začala navštěvovat kurz českého jazyka, který probíhal na jiné ZŠ, ale v praxi to moc poznat nebylo.

Oběma žákyním bylo doporučeno v době prázdnin se výuce českého jazyka věnovat intenzívně, jelikož příští školní rok pokud zůstanou v ČR budou dělat přijímací zkoušky na SŠ.

Důvodem jejich nezájmu se začleňovat do kolektivu je jejich postoj k pobytu v ČR, jelikož se chtějí vrátit domů, nechťejí tady zůstat natrvalo, což je ale v plánu rodičů.

Vyjádření vyučujících jednotlivých předmětů:

Český jazyk

Děvčata pracovala nejčastěji s dvojjazyčnými pracovními listy, tablety či telefony. Pracovní listy byly zaměřeny na rozvoj základních komunikačních dovedností a jednoduché slovní zásoby pro orientaci v různých každodenních situacích (škola, v obchodě aj). Přípravovala jsem pro ně také jednoduché texty, na kterých trénovala čtení a přepis. Děvčata pracovala většinou společně, ale občas jsem je zařadila do skupin i s ostatními žáky. Komunikace s děvčaty byla náročnější, protože kromě ukrajinštiny neovládaly jiný cizí jazyk, a tak se velmi osvědčila komunikace pomocí obrázky obrázků

Matematika

Žákyně měly častou absenci, v hodinách byly málo aktivní, neměly zájem spolupracovat s českými žáky. Podepsala se na nich distanční výuka, mnoho učiva mají neprocvičeného. Navíc se ve vyšších ročnících hodně liší učivo matematiky u nás a na Ukrajině. Zopakovali jsme základní učivo 7. a 8. ročníku, bez geometrie a slovních úloh.

Anglický jazyk

Úroveň anglického jazyka se ukázala na velice nízké úrovni. Byla zařazena do skupiny začátečníků, kde jim byla věnována zvláštní pozornost. Pomocí pracovních listů a individuálního přístup se pomalu v jazyku zdokonalovali. Na zvládnutí jazyka je ale velice krátká doba. Oceňuje se jejich snaha.

Dějepis

Výuka dějepisu byla pro žákyně velice těžká, vzhledem k neznalosti jazyka. Učivo nebylo v souladu s osnovami na Ukrajině. Hlavním tématy probírané u nás se týkali revolučních let 19. století, následně 1. světové války, což nebylo vůbec vhodné pro žákyně vzhledem k situaci

doma (válka). Proto byla svolena témata, která se týkala zajímavých míst a osobností českých dějin. Žákyně vyhledávali různé informace, četli texty, doplňovali je.

Chemie

V době, kdy děvčata nastoupila k nám do školy, začali jsme probírat anorganické sloučeniny. Učivo (prezentace, pracovní listy, postupy laboratorních úloh ,...) jim bylo zadáváno v obou jazycích, využívána i jejich učebnice chemie. Snažily se samostatně pracovat, jejich hlavní náplň byla vyhledávání informací. Praktické laboratorní úlohy zvládly úspěšně, údajně nikdy nic podobného ve škole neprováděly. Se spolužáky v hodinách nekomunikovaly.

Zeměpis

Holky v hodinách plnily úkoly, které jim byly prostřednictvím pracovních listů vyhotoveny. Ty jim byly vždy přeloženy do ukrajinštiny. Pracovat mohly také s internetem prostřednictvím mobilních telefonů nebo tabletů. Pracovní listy byly koncipované na práci s textem, vyhledávání informací z internetu, případně vyjádření vlastního názoru na danou zeměpisnou problematiku. Svou práci měly vždy úspěšně splněnou.

Přírodopis

V tomto pololetí jsme probírali lidské tělo. Přestože se jednalo o zajímavé a u žáků vesměs oblíbené učivo, pro tyto žáky bylo hodně náročné. Neznají češtinu a v tomto jazyku jsme se seznamovali s odbornými pojmy a termíny. Používané prezentace měly žákyně přeloženy do ukrajinštiny, rovněž tak i testy. V nich pak nic nepopisovaly, jen vybíraly správnou odpověď ze tří nabízených možností. V rámci samostatné práce dostávaly obrázky jednotlivých soustav či orgánů a s pomocí počítače a překladače je měly popsat. Ne vždy se však soustředily na zadanou práci a mobil používaly i k jiným činnostem.

Celkově byly obě žákyně v hodinách hodně pasivní, se spolužáky téměř nekomunikovaly.

Fyzika

Výuky se zúčastňovaly 2 ukrajinské dívky se střídavou absencí, což ovlivnilo jejich práci a ochotu plnit úkoly. Dorozumívacími jazyky byla ruština, angličtina a v poslední době i čeština. Pracovaly ve dvojici většinou metodou projektu, využívaly ICT, ukrajinskou učebnici a pracovní list. Přestože byly nenápadné a se třídou nekomunikovaly, se probírané učivo Elektrotechnické značky a Změny vnitřní energie těles snažily plnit pečlivě.

Tělesná výchova

Ve výuce častěji vynechávali cvičení. Pokud ale v hodině měli cvičební úbor, dokázali splnit veškeré zadané úkoly.

Pracovní činnosti

Výuky ve školní kuchyňce se zúčastňovaly 2 ukrajinské dívky se střídavou absencí a zásluhou spolužaček, které je přátelsky vzaly do skupiny a zapojily je do vaření, pracovaly aktivně. Plánovali jsme i ukázkou ukrajinské kuchyně, ale z časových důvodů nebyla uskutečněna.

Hudební výchova

Do výuky se zapojovali v rámci možností poslechem anglických písní, byla jim zadávána práce, týkající se vyhledávání písní, autorů, překladů textů.

Iveta Žemličková, třídní učitelka 8.A

Jméno Michajlo Trus, **třída 3.B**, na naší škole je od 18.5.2022. Vzájemná komunikace s chlapcem probíhala zpočátku pouze rusky, v současné době rozumí částečně i pokynům v češtině.

V rámci výuky českého jazyka jsme používali dostupné materiály na internetu. Procvičování slovní zásoby v čj např. čtení ukrajinských pohádek, které byly přeloženy do češtiny, pexeso se slovy v obou jazycích, psaní abecedy-latinka do písanky čj.

V matematice online cvičení na stránkách matematiky Hejného-Matika in (zadání v ukrajinském jazyce, později stejná cvičení s českým zadáním).

V prvouce opět tištěné materiály z internetu, téma živočichové, tělo člověka, moje rodina atd.

V tělesné výchově s námi chodí plavat, neodradilo jej ani to, že vůbec neuměl plavat, dělá velké pokroky.

Miša se jeví jako velmi bystrý a ctižádnostivý žák, ve třídě se zapojuje, je bezproblémový. Matka se mnou komunikuje nejčastěji osobně.

Lenka Matušová, třídní učitelka 3.B

Třída 2.B navštěvují v současnosti dvě ukrajinské dívky. Jedna nastoupila na počátku května, druhá až v červnu. Děti obě přijaly velmi přátelsky. V prvních dnech jsme s dívkami komunikovaly také pomocí komunikačních kartiček, na kterých byly obrázky nebo piktogramy společně s českým a ukrajinským textem. Pro zpestření jsme využívali dvojjazyčné pexeso. Velmi rychle jsme vše zvládli i bez těchto pomůcek. Ve výuce jsme používali ukrajinsko- český překladač. Dívky s námi společně pracovaly ve všech výchovách a také v prvouce. Pracovní listy, které používali ostatní žáci měli k dispozici v ukrajinštině. V matematice jsme používali matika.in, která je k dispozici také v ukrajinštině. S dívkami pracovala AP, která používala materiály v ukrajinštině, stažené z internetu (pohádky, hry, pracovní listy). K výuce českého jazyka jsme používali Slabikář a písanky pro 1.ročník.

Dívky se do kolektivu zapojily bez problému, jedna z dívek s námi byla i na Pobytu v přírodě.

Renáta Pavlicová, třídní učitelka 2.B